

УДК 7.041.53(430)

ПОСТАТЬ ТА ЕВОЛЮЦІЯ АВТОПОРТРЕТІВ АЛЬБРЕХТА ДЮРЕРА

Студ. Лі.М.Сафрановська, гр. БДр5-16

Науковий керівник ст.викл. М.Ф. Руденко

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Прагнення до визнання, істини, зростання духовності, творче мислення і сміливість пошуку нових ідей, інтелектуальна чесність, критичність і самокритичність розуму, уміння використовувати попередній досвід, вислухати і прийняти іншу думку, якщо вона правильна – такі риси потрібно постійно формувати у собі.

Основним завданням сьогодення постає вивчення спадщини видатних умів людства, ознайомлення з основами їх філософії, діалектикою і логікою творчого мислення, формування уявлень про етапи розвитку філософської думки, їх соціально-історичний та духовно-релігійний контексти.

Мета дослідження. Характеризувати особистість Альбрехта Дюрера та обґрунтувати його творчий здобуток у світовому мистецтві.

Об'єкт дослідження. Постає Альбрехта Дюрера – великого німецького живописця, гравера, теоретика мистецтва.

Методи та засоби дослідження: *Теоретичні:* аналіз і синтез філософських, педагогічних, психологічних, соціологічних наукових знань, навчальних видань з проблем мистецтвознавства, живопису; класифікація, порівняння, узагальнення даних щодо постаті Альбрехта Дюрера.

Емпіричні: вивчення, аналіз та узагальнення практики живопису, бесіди, опитування художників з проблем мистецтвознавства.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів:

- акцентовано увагу на видатні постаті Альберта Дюрера – німецького живописця і графіка, одного із найбільших майстрів західноєвропейського Ренесансу;
- доведено, що Альбрехт Дюрер був першим теоретиком мистецтва серед північноєвропейських художників, автор практичного керівництва з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва на німецькій мові, що пропагував необхідність різнобічного розвитку художників.

Результати дослідження. 21 травня 1471 р. народився видатний німецький живописець і графік Альберт Дюрер.

Першим в історії німецького (а за великим рахунком – і всього європейського) живопису почав писати автопортрети Альбрехт Дюрер. Розглянуті в хронологічній послідовності, вони складають унікальну історію людського пізнання себе, природи і Бога.

Становлення північноєвропейського автопортрета як самостійний жанр нерозривно пов'язане з ім'ям Дюрера, який високо ставив портретний жанр. Він бачив цінність портрета в можливості збереження образу людини для наступних поколінь. Багато з біографів говорять про те, що Дюрер, володіючи в молодості привабливою зовнішністю, часто любив малювати автопортрети.

У них, безсумнівно, була присутня частка марнославства і бажання сподобатися глядачеві. Автопортрет Дюрера – це спосіб, за допомогою якого можна було підкреслити свій статус і зобразити певний етап життя. Він зображує себе людиною яка стоїть за інтелектуальному і духовному розвитку вище рівня, що визначається його

станом. Він говорив про значимість образотворчого мистецтва, коли в Німеччині воно ще прираховувалося до ремесла.

Дюрер бачив себе творцем і мислителем, а не просто ремісником. Роль майстра в історії розвитку мистецтва кінця 15-го – початку 16-го століття настільки велика, що мистецтвознавці називають цей період епохою Дюрера.

Автопортрет 1498 року один із ранніх автопортретів художника.

Живописець зобразив себе у вигляді ошатного кавалера, впевненого в собі, в своєму таланті і покликання», – пише Н.М. Араней.

Дюрер пише себе в легкому тричетвертному ракурсі на тлі вікна, за яким видно безмежний краєвид. Фігура займає все полотно, поза спокійна, погляд зосереджений, світло з вікна освітлює обличчя, чудово укладене волосся, руки, вишуканий костюм. Поверх плеча накинутий світло-коричневий плащ, стягнутий крученим шнуром, на руках – тонкі шкіряні рукавички. На затіненій стіні нижче рівня вікна можна прочитати по-німецьки: «Я написав це з себе. Мені було двадцять шість років. Альбрехт Дюрер».

Автопортрет (інша назва картини «Автопортрет в одязі, оздобленого хутром») – одна з найвідоміших картин художника. Вона тривалий час зберігалася в його родині і не показувалася широкому загалу.

Тут ми бачимо молоду людину з красивим обличчям (на момент написання картини йому ще не було і 30 років). Завите волосся акуратними пасмами спадають нижче плечей на дорогий одяг, оздоблені хутром. Його права рука піднята до грудей.

Дюрер зобразив себе в анфас, що було новаторством для світського портрета того часу, на якому фігура людини зазвичай була виконана в профіль або напівпрофіль, а анфас був властивий релігійним зображенням.

Порівнюючи ці два автопортрети, варто відзначити розвиток ставлення Дюрера до себе як до художника, творця і людини, а так само його пошук гармонійного зображення людини.

Висновки. Два автопортрети Дюрера доводять що він досяг набагато більшого, ніж передбачає його стан. Майстер, який розглядає в людині три іпостасі: ремісничу, інтелектуальну і духовну. Дюрер зображує себе і голосно говорить: «Я пишу себе, Альбрехта Дюрера».

У першій роботі, відділяючись від однієї ремісничої складової, він зображує себе аристократом. Нарцисично милуючись собою, він показує інтелігентної людини. На другому (з розглянутих) автопортреті він вказує на духовне начало в собі, як в будь-якій людині. При цьому його людяність нікуди не йде. Земне і духовне живуть в одному образі. Людина – це створення Бога за його образом і подобою.

Самовизначення Дюрера розвивалося протягом усього його життя. Запам'ятовуючи себе в різний час, художник прагнув знайти себе. Його свідомість хотіла залишитися навечно в зображенні.

Ключові слова: мистецтво, живопис, відродження, екслібриси, ренесанс.

ЛІТЕРАТУРА

1. Franz Winzinger: Albrecht Dürer. Reinbek 1971, [ISBN 3-499-50177-5](#). (нім.)
2. Erwin Panofsky: Das Leben und die Kunst Albrecht Dürers. ins Deutsche übersetzt von
3. Lise Lotte Möller, München 1977 (erste engl. Ausgabe: 1943). Львов С. Альбрехт Дюрер. – М.: Искусство, 1977. – 300, [4] с., [23] л. ил., портр. – (Жизнь в искусстве).